

Ruotu #75	Ikosenmäki Pyhäjärvenkylä/Pyhäjärvi
------------------	--

Sotilastorppa sijaitsi Pyhäjärvellä Pyhäjärvenkylän yhteismaalla 150 km rantatieltä ja 5 km Pyhäjärven kappelilta. Vuonna 1733 ruodun muodostivat talot:

#1	Leskelä Johan Åhs	Pyhäjärvi
#3	Juntila Lars Erikss	Pyhäjärvi
#12	Juntila dito Lars	Pyhäjärvi
#16	Niemi l. Ticka Olof Hinderss	Pyhäjärvi
#10	Niemi Mattz Olofss	Pyhäjärvi
#31	Parkima Anders Hinderss	Pyhäjärvi
#28	Paskalampi gammal öde	Pyhäjärvi

Vuoden 1752 katselmuksessa todettiin, että torpan rakennukset oli rakennettu kolme vuotta aiemmin. Vain lato puuttui. Ruodun tuli tehdä torpalle uusi kaivo. Peltomaata oli riittävästi ja se oli kylvetty rukiille. Peltojen aidat puuttuivat kokonaan, mutta ojia ei tarvittu. Heinäniittyjä torpalla ei ollut, joten ruotutalolliset antoivat sotilalle valmiita heiniä tai antoivat sotilaan kerätä heinänsä omilta veromailtaan.

Vuoden 1781 katselmuksessa pirtti ja uuni tuli korjata seuraavana talven aikana. Muut rakennukset olivat kunnossa. Pellot olivat kunnossa, mutta niityt puuttuivat edelleen.

Vuoden 1791 katselmuksessa pirtti ja aitta tuli uusiksi. Navetan ja ladon katot tuli korjata. Vanhasta pirtistä tuli tehdä sauna, jota voitiin käyttää myös riihenä. Pellot olivat hyvin viljeltyjä, mutta kaipasivat lannoittamista, paitsi Matts Leskelän palsta. Aidat tuli kunnostaa. Nyt niitymaata oli tarpeeksi, mutta ne olivat Leskelän palstaa lukuun ottamatta aitaamatta. Mats Leskelää lukuun ottamatta ruotutalollisten katsottiin laiminlyöneen aiemmin sovitut tehtävät, joten heille kullekin langetettiin kuninkaan määräämä 3 riikintaalerin sakko. Kaikki puutteet tuli korjata seuraavaan syksyyn mennessä neljän riikintaalerin sakon uhalla.

Dawid Sigfridss Broteur/Broterus	1734–1737
---	------------------

Dawid on syntynyt Viipurissa noin vuonna 1703–10. Hänet otettiin sotilaaksi 10.8.1727 entisen Siikajoen komppanian numerolle #27, mistä hänet siirrettiin tähän ruotuun vuonna 1734. Hänet ylennettiin 27.7. 1737 korpraaliksi ja siirrettiin ruotuun #76 (katso).

Katso ruotu #76.

Joseph Broterus	1742–1748
------------------------	------------------

Joseph on syntynyt noin vuonna 1720. Hän aloitti palveluksensa 24.4.1742, jolloin hänen todettiin käyttävän vanhan mallista hattua, sukia ja liiviä. Hän kuoli 18.12.1748 komennuksella Helsingissä.

Joseph Josephss Brotarus, ent. **Suomela**, s.3.10.1722 Merijärvi/Pyhäjoki (vanh. **Suomela** **Joseph Henricss** s.20.8.1678 Pyhäjoki ja **Brita Henricsdr** s.15.3.1682), vaimo **Carin Pehrdr**.

Lapsi:

Joseph s.7.10.1745 Pyhäjärvi.

Påhl Broteur(/Sparf)	1750–1761
-----------------------------	------------------

Påhl on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1730. Hänet otettiin sotilaaksi 24.1.1750. Vuonna 1751 hän oli komennuksella Espoossa. Hän osallistui Pommerin sotaan vuosina 1757–61. Vuonna 1761 hän oli komennuksella laivastossa. Hänet siirrettiin 20.1.1763 ruotuun #86 (katso) ja hänelle annettiin sotilasnimi **Sparf**.

Katso ruotu #86.

Jacob (Sparf/)Broteur 1760–1779

Jacob on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1736. Hän oli 176 cm pitkä. Hänet otettiin 22.3.1760 (tai 28.3.1760) sotilaaksi ruotuun #86 nimellä **Sparf**. Hänet siirrettiin tähän ruotuun 20.1.1763, jolloin hänen nimensä muutettiin Broteuriksi. Hän sai eron palveluksesta 25.6.1779, jolloin hänellä todettiin olevan vikaa näössä ja muutenkin hän oli heikko ja kykenemätön.

Jacob Perss Broteur/Sparf, ent. **Flinck**, s. 1.1.1735, k. 28.2.1792 Pyhäjoki, vihitty 16.12.1759 Kalajoki **Lisa Johansdr Nauha** s. 3.1736 (vanh. **Nauha Johan Henricss** k. 1.9.1760 Kalajoki ja **Maria Johansdr** k. 25.1.1758 Kalajoki). Vuosina 1754–55 hänet on merkitty Haapaveden kirkonkirjoissa sotilaaksi numerolla #86 käyttäen nimeä Sparf. Luultavasti hänen ensimmäinen palvelusjaksonsa päättyi vuonna 1755, tai sitten hän oli vain varamies? Avioituessaan vuonna 1759 hän oli varamiehenä Kalajoella, missä syntyi myös perheen esikoinen Johannes. Hän sai sotilaspestin Pommerin sodan aikana vuonna 1760. Pommeriin hän ei kuitenkaan joutunut. Jälleen hänet mainitaan ensin vuonna 1761 Haapavedellä ruodussa #86 nimellä **Sparf**. Haapavedeltä hän muutti perheineen Pyhäjärvelle ruotuun #75 vuoden 1761 jälkeen ja hän sai sotilasnimen **Broteur**. Ilmeisesti hän vaihtoi ruotua tämän ruodun edellisen sotilaan kanssa Pommerin sodan päättyessä. Heidät on merkitty itsellisiksi Pyhäjärvellä vuodesta 1787 lähtien. Tytär Walborg lahjoitti Pyhäjärven kappelille 9 runstykkiä 18.2.1781.

Lapset:

Johannes s. 14.6.1760 Kalajoki (Sparf), k. 12.7.1761 Haapavesi,

Maria s. 20.11.1761 Haapavesi (Sparf), k. 25.11.1823 Pyhäjärvi vihitty 23.4.1780 Pyhäjärvi **Henric Eskelss Eskola** s. 8.1.1756 Pyhäjärvi (vanh. **Eskola**, ent. **Emonjemi**, **Eskil Henricss** s. 4.4.1736 Pyhäjärvi ja **Maria Pehrsdr Junttila** s. 4.1.1735). He asuivat Pyhäjärven Eskolassa.

Lapset:

Eskil s. 22.7.1781 Pyhäjärvi, k. 31.5.1811 Pyhäjärvi, vihitty 26.12.1803 Pyhäjärvi **Brita Henricsdr Heickilä** s. 26.6.1781 Pyhäjärvi (vanh. **Heickilä**, ent. **Hattukangas**, **Henric Olofss** s. 29.9.1744 ja **Walborg Pählsdr Junttila** s. 18.12.1744 Pyhäjärvi). He asuivat Pyhäjärven Eskolassa ja Niemi/Lahdentaassa. Brita vihitty 2. avioonsa 14.7.1827 Pyhäjärvi leski **Henric Danielss Teriniemi**,

Elisabeth/Lisa s. 19.4.1784 Pyhäjärvi, vihitty 8.4.1806 Pyhäjärvi **Henric Pähls Leskelä** s. 8.4.1786 Pyhäjärvi (vanh. **Leskelä Pähl Josephss** s. 13.6.1757 Pyhäjärvi ja **Kirstin Staphasdr Kuoppala** s. 3.4.1759),

Jacob s. 17.9.1787 Pyhäjärvi, vihitty 26.12.1809 Pyhäjärvi **Magdalena Mattsdr Särkiniemi**, ent. **Waiviomäki**, s. 16.2.1788 (vanh. **Waiviomäki**, ent. **Rönckö/Rautio**, **Matts Bertilss** s. 6.3.1757 Pyhäjärvi ja **Margeta Olofsdr Tulppo** s. 25.5.1760 Pyhäjärvi). He asuivat Pyhäjärvellä Niemi/Lahdentakassa ja Eskolassa. He muuttivat vuonna 1821 Haapajärvelle,

Maria s. 28.11.1792 Pyhäjärvi, vihitty 1821 Pyhäjärvi **Gabriel Saaranen**, **Henric** s. 19.3.1797 Pyhäjärvi, vihitty 15.4.1820 Pyhäjärvi **Maria Ericssdr Pennala** s. 18.1.1799 Pyhäjärvi (vanh. **Pennanen Eric Henricss** s. 9.8.1760 ja **Maria Staphasdr** s. 21.5.1768),

Anna s. 5.1.1799 Pyhäjärvi, vihitty 14.4.1823 Kärsämäki **Abel Pehrss Saaranen** s. 8.12.1803 Kärsämäki (vanh. **Saaranen Pähr Pähls** s. 4.3.1776 Kärsämäki ja **Greta Pehrsdr** s. 5.10.1773),

Jacob s. 13.1.1764 Pyhäjärvi, k. 25.5.1764 Pyhäjärvi,

Pehr s. 7.11.1765 Pyhäjärvi, k. 30.3.1766 Pyhäjärvi,

Matts s. 22.4.1767 Pyhäjärvi. Matts muutti noin vuonna 1781 Kalajoelle, missä hänet on merkitty itselliseksi vuonna 1785. Hän oli renkinä Alavieskan Kääriälässä vuosina 1786–87 ja Lill-Haapakoskella vuonna 1788. Hänet kirjattiin 3.3.1790 sotilaaksi Oulun kevyeen jalkaväkirykmenttiin kapteeni Loden komppaniaan numerolla 83. Tämä yksikkö perustettiin ”ylimääräisenä joukko-osastona” Kustaa III:n sodan aikana. Hän muutti Kärsämälle vuonna 1796. Myöhemmin hän oli Pyhäjoen komppanian sotilas #80 Matts **Tjäder** (katso),

Lisa s. 21.11.1769 Pyhäjärvi, k. 17.1.1808 Pyhäjärvi, vihitty 13.3.1793 Pyhäjärvi **Tickka l. Niemi/Lahdentaka Olof Henricss** s. 29.3.1760 Pyhäjärvi (vanh. **Niemi l. Lahdentaka**, ent. **Wän-**

dönen, Henric Olofss s.15.4.1723 Pyhäjärvi ja **Brita Thomasdr Orava** s.2.8.1740 Pyhäjärvi). He asuivat Pyhäjärven Lahdentaassa. Olof vihitty 2.avioon 9.7.1809 Pyhäjärvi leski **Kirstin Jacobsdr Mangi** s.20.10.1773. He muuttivat 21.10.1816 Pielavedelle. Lisan perunkirjoitus/värteerinki pidettiin 29.4. 1809.¹

Lapset:

Brita s.13.3.1794 Pyhäjärvi,

Henrik s.17.12.1796 Pyhäjärvi,

Olof s.29.10.1800 Pyhäjärvi, vihitty 26.2.1813 Pyhäjärvi **Christina Pählsdr Kähkönen,**

Anna Lisa s.13.9.1803 Pyhäjärvi,

Israel s.19.3.1806 Pyhäjärvi, k.13.2.1807 Pyhäjärvi,

Anna s.13.6.1772 Pyhäjärvi, k.15.6.1772 Pyhäjärvi,

Walborg s.24.8.1774 Pyhäjärvi, k.18.4.1816 Pyhäjärvi, vihitty 1.1.1815 Pyhäjärvi **Pehr Pehrss**

Luckarinen l. Huhmarniemi, ent. Imbola, s.8.12.1751 (vanh. **Imbola Pehr Jörans** s.29.6.1723, k.8.5.1798 ja **Chirstin Josephsdr s.14.4.1713**). Walborg on mainittu Kärsämäen rippikirjassa sotilaiden sivulla vuosina 1796–98. Hän muutti vuonna 1799 Pyhäjärvelle, missä hänet on merkitty itselliseksi vuodesta 1801 lähtien. Pehrin kanssa he asuivat Saloisten Hurnastissa vuoteen 1776 sekä Pyhäjoen Imbolassa vuosina 1777–87 ja Muickulassa vuosina 1788–89. He muuttivat 18.4.1789 Pyhäjärvelle, missä he asuivat yhtiömiehenä Kalliossa vuosina 1789–93 ja isäntänä Luckarinen/Huhmarniemessä vuosina 1794–1816 Pehrin 1.vaimo **Maria Larsdr Annala** s.25.6.1749 Pyhäjoki (vanh. **Annala Lars Larss** ja **Walborg Matsdr**),

Pehrin lapset 1.aviosta:

Pehr s.11.11.1770 Saloinen (Hurnasti), vaimo **Brita Johansdr Orava** s.23.5.1775,

Matts s.13.5.1774 Saloinen (Hurnasti),

Lars s.26.4.1776 Saloinen (Hurnasti), k.2.9.1777 Pyhäjoki,

Kirstin s.10.9.1780 Pyhäjoki (Imbola), k.10.2.1800,

Margetha s.20.7.1782 Pyhäjoki (Imbola), k.1788 Pyhäjoki,

Jöran s.17.11.1784 Pyhäjoki (Imbola), k.15.6.1785 Pyhäjoki,

Maria s.17.7.1786 Pyhäjoki (Imbola), puoliso **Olof Jeremiaanp Wittri** s.14.2.1786 Pyhäjärvi (vanh. **Wittri Jeremias Mattss** ja **Anna Olofsdr**),

Anna s.17.9.1788 Pyhäjoki (Muickula), kuoli noin vuonna 1800,

Johan s.5.5.1791 Pyhäjärvi (Kallio),

Walborgin ja Pehrin lapsi:

Matts s.14.5.1774 Pyhäjärvi,

Kirstin s.7.11.1776 Pyhäjärvi, k.30.12.1887 Pyhäjärvi.

Abraham Månss Bruteur

1779–1808

Abraham on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1757. Hän oli 167 cm pitkä. Hänet otettiin 16.4.1776 varamieheksi ruotuun #78 ja 12.10.1779 vakinaiseksi sotilaaksi tähän ruotuun. Hän osallistui Kustaa III:n sotaan vuosina 1788–90 palvellessaan kesän 1788 saaristolaivastossa fregatti Turunma Ragvaldilla. Keväällä 1789 hän marssi komppanian mukana itärajalle Joensuuhun. Ilmeisesti hän osallistui vuoden 1789 taisteluihin Savossa ja kesällä 1790 rykmentin sotatoimiin Savonlinnan seudulla. Kesän 1793 hän oli linnoitustöissä Elimäen Villikkalassa ja kesän 1795 Hankoniemessä. Vuonna 1804 hänen todettiin käyttävän yhä vanhan mallista sotilasasua. Hän osallistui Suomen sotaan vuosina 1808–09, mutta palkkarästituetteloiden mukaan hänen olinpaikastaan ei sodan loppuvaiheessa ollut tietoa. Hänen leskensä **Anna Broteur** antoi vuonna 1812 valtakirjansa kapteeni Fredric Castrénille miesvaimaansa palkkarästien nostamiseksi. Abrahamille myönnettiin 1.2.1816 sotilashuonerahastosta 3.luokan sotilaseläke. Tuolloin hänen palveluksensa kestoksi todettiin 32 vuotta. Tosin Abraham ehti kuolla ennen eläkepäätöksen saamista. Annalle myönnettiin 5.12.1825 entisten sotilaiden ja sotaleskien eläkerahastosta 5. luokan eläke.

Abraham Månss Broteur, ent. Pijppo, s.19.1.1757 Pulkkila, k.16.3.1811 Pyhäjärvi (vanh. **Pijppo Måns/Magnus Anderss** s.15.10.1725 Pulkkila ja **Anna Pählsdr** s.1722), vihitty 1.avioon 13.10.1782 Kärsämäki **Margaretha Philipsdr Ridderskog** s.7.4.1757 Pyhäjärvi, k.2.10.1792

Pyhäjärvi (vanh. sotilas #71 **Philip Hendrichss Ridderskog** ja **Margeta Pählsdr Kyllönen**), 2.vaimo **Anna Nilsdr** s._._.1756 *Kiuruvesi*. Abraham oli vuosina 1778–80 renkinä Kärämäellä Jokikylän Niemelässä. Hän lahjoitti Kärämäen kappelille 2 killinkiä 6 runstykkiä 8.4.1780. Abraham ja Anna on merkitty ensimmäisen kerran sotilastorppaan Pyhäjärvellä vuonna 1782. Abrahamilla on Kustaa III:n sodan ajalta kaksi ehtoollismerkintää, 1.1.1789 ja 13.4.1789, eli ilmeisesti hän pääsi talveksi 1789 kotiin.

Lapset 1.aviosta:

Anna s.2.11.1784 Pyhäjärvi, k.21.8.1839 Pyhäjärvi. Anna oli itsellisenä Pyhäjärven Mäkiöskylällä ainakin vuodesta 1817.

Anna aviottomat lapset:

Anna Stina (/Lisa) s.27.11.1803 Pyhäjärvi (isäksi merkitty **Zachris Pasanen**), k.23.12.1807 Pyhäjärvi,

Brita s.22.12.1813 Pyhäjärvi, k.22.6.1834 Pyhäjärvi,

Anna s.5.3.1816 Pyhäjärvi, vihitty 20.11.1853 Pyhäjärvi **Tobias Nilss Nissilä** s.9.4.1811 Pyhäjärvi (vanh. **Annala/Lahdentaka Nils Nilss** ja **Susanna Jacobsdr**),

Abraham s.28.3.1787 Pyhäjärvi, k.22.4.1787 Pyhäjärvi,

Abraham s.17.5.1788 Pyhäjärvi, vihitty 18.8.1822 Rautio **Caisa Johansdr Nuorala**. Abraham meni vuonna 1816 Haapajärvelle ja 23.3.1818 Kalajoelle, missä hänet on merkitty palkolliseksi vuonna 1819. Edelleen hän muutti 16.12.1820 Ylivieskaan ja ennen vuotta 1828 Kalajoelle.

Lapset:

Matheus s.12.9.1823 Ylivieska (Nikula), k.9.5.1828 Kalajoki

Susanna s.25.8.1825 Ylivieska (Nikula), k.8.9.1825 Ylivieska,

Jakob s.28.3.1829 Kalajoki (Nauha), k.24.9.1829 Kalajoki,

Justus s.2.9.1830 Kalajoki (Nauha), k.4.9.1830 Kalajoki,

Caisa s.26.7.1832 Kalajoki (Konu), k.24.9.1832 Kalajoki,

Amalia s.9.10.1834 Kalajoki (Konu), k.17.12.1835 Kalajoki,

Eva s.8.1.1837 Kalajoki (Konu), k.3.11.1837 Kalajoki,

Lapset 2.aviosta:

Johan s.12.1.1795, k.19.1.1795 Pyhäjärvi,

Kirstin s.5.8.1798 Pyhäjärvi.

Viitteet

¹ SSHY: IK15, Pyhäjärvi, perukirjoituksia 1762–1821, kuva 56